

Havárie nábojů

ING. BOHUMIL PLANKA, CSC., KRIMINALISTICKÝ ÚSTAV PRAHA

Už dva články jsme letos věnovali haváriím nábojů (SR č. 4/2012 a SR č. 6/2012). Hned v úvodu toho prvního byla zmínka, že v podobných případech hraje často roli lidský faktor. Pokud se budeme věnovat haváriím nábojů, nelze pominout také havárii zbraně a koneckonců rovněž poranění střelce. Vše souvisí se vším, a proto je nezbytné zabývat se vždy celým zbraňovým systémem, ale i střelcem podle vzorce zbraň-sřelivo-střelec.

Oba zmíněné příspěvky se věnovaly především příčinám technickým a lidský faktor byl omezen na etapu laborace náboje (přebíjení). Bude užitečné si ukázat i několik případů, kde rozhodující roli hrál střelec a zejména jeho návyky.

Případ první

V průběhu ostrých střelb na pečlivě ostřílené pistoli došlo k havárii čs. armádní 9mm pistole vz. 82 roku výroby 1988 a standardního provedení, bez dodatečných úprav.

Po události byly k dispozici rozložená pistole (obr. 1) a destruovaná nábojnice (obr. 2).

Pistole měla oddělenou levou stěnu rukojeti a pravá stěna v přední části nepřiléhala do svého lůžka. Kohout se nalézal v přední poloze a lučik byl vyklopen do polohy pro demontáž zbraně. Ve vývrtu hlavně a v nábojišti se nalézaly

nevýrazné stopy očazení po střelbě, na skluzavce do nábojové komory otěry červeného kovu. Závěr nevykazoval stopy porušení, úderník s funkční repulzní pružinou byl pohyblivý.

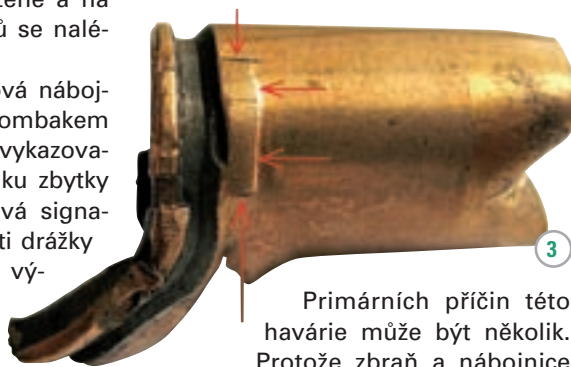
Ústí zásobníku bylo očazené a na plastovém podavači nábojů se nalézaly dva hluboké vrypy.

U dna destruovaná ocelová nábojnice povrchově plátovaná tombakem (z čs. náboje 9 mm vz. 82) vykazovala na okraji lůžka pro zápalku zbytky červeného zalakování. Dnová signatura byla nečitelná. V oblasti drážky u dna nábojnice se našel výrazný vtisk hrany vybrání pro vytahovač. Jeho poloha, příliš vzdálená ode dna nábojnice, signalizovala, že k destrukci došlo v okamžiku, kdy náboj nebyl zcela zasunut v nábojové komoře (o cca 1,5 mm, obr. 3).

Destrukce postihla dno nábojnice s morfologií výbuchového otevření směrem do skluzavky nábojové komory. Zápalka scházela. Ústí

nábojnice bylo sekundárně vpáčeno symetricky dovnitř břitovitým nástrojem.

K dispozici byla strohá výpověď střelce „...k události došlo při výstřelu posledního náboje, při třetí ráně“.

Primárních příčin této havárie může být několik.

Protože zbraň a nábojnice nebyly předloženy k posouzení v původním stavu a nebyly známy podrobnosti o samotné události, je obtížné se k příčině jednoznačně vyjádřit. Lze uvažovat například o předčasném otevření závěru střelcem při selhači, o iniciaci zápalky před úplným zasunutím náboje do komory (předzápal způsobený například zápalníkem zablokovaným v přední poloze) apod. V každém případě však příčinou destrukce nábojnice byl výstřel (exploze) při náboji vysunutém z komory o cca 1,5 mm.

